

**RADA
EURÓPSKEJ ÚNIE**

**V Bruseli 17. decembra 2010 (17.01)
(OR. en)**

18115/10

**Medziinštitucionálny spis:
2010/0384 (NLE)**

PI 154

NÁVRH

Od:	Komisia
Dátum:	16. december 2010
Predmet:	Návrh rozhodnutia Rady, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov

Delegáciám v prílohe zasielame návrh Komisie, ktorý sa predložil so sprievodným listom Jordiho AYETA PUIGARNAUA, riaditeľa, adresovaným Pierrovi de BOISSIEUOVI, generálnemu tajomníkovi Rady Európskej únie.

Príloha: KOM(2010) 790 v konečnom znení

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 14.12.2010
KOM(2010) 790 v konečnom znení
2010/0384 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

**ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany
patentov**

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. ÚVOD

Dňa 1. augusta 2000 Komisia prijala návrh nariadenia Rady o patente Spoločenstva.¹ Komisia navrhla vytvoriť jednotný patent Spoločenstva, ktorý by existoval súčasne s národnými patentmi udelenými národnými patentovými úradmi členských štátov a európskymi patentmi udelenými Európskym patentovým úradom (EPÚ) podľa Európskeho patentového dohovoru (EPD). Keďže dobre fungujúci centralizovaný systém udeľovania patentov bol v Európe už zriadený Európskym patentovým dohovorom v 70. rokoch 20. storočia, predpokladalo sa, že EPÚ by takisto udeľoval patent Spoločenstva. Používatelia patentového systému by si mohli slobodne zvoliť, ktorý typ ochrany patentov je z hľadiska ich potrieb najvhodnejší.

Cieľom návrhu Komisie bolo vytvoriť patent Spoločenstva, ktorý by bol prítiažlivý pre používateľov patentového systému v Európe najmä navrhovaným zjednodušeným a nákladovo efektívnym režimom prekladu. Komisia predovšetkým navrhla, aby potom, ako EPÚ udelí patent Spoločenstva v jednom z úradných jazykov EPÚ (angličtina, francúzština alebo nemčina) a ako sa uverejní v tomto jazyku spolu s prekladom nárokov do ostatných dvoch úradných jazykov EPÚ, sa patent Spoločenstva stal účinný v celej únii.

Návrh bol predmetom rozsiahlych diskusií na zasadnutiach Rady, ale nedosiahol požadovanú jednomyselnosť. Dňa 26. novembra 2001 sa usúdilo, že vzhľadom na rôzne aspekty návrhu patentu Spoločenstva a „najmä jazykové režimy“ „nebolo možné napriek všetkému úsiliu dospieť na tomto zasadnutí Rady k dohode.“² Dňa 20. decembra 2001 belgické predsedníctvo navrhlo kompromis k režimu prekladov, ale takisto nebola dosiahnutá jednomyselná dohoda členských štátov.³

Dňa 3. marca 2003 Rada prijala spoločný politický prístup k patentu Spoločenstva. Ustanovilo sa ním, že majitelia patentových práv musia zabezpečiť preklady nárokov do všetkých úradných jazykov členských štátov.⁴ Takýto režim by predstavoval pre majiteľov patentových práv v porovnaní s pôvodným návrhom Komisie výrazne vyššie náklady a vyústil by do praktických ťažkostí pri zabezpečovaní početných prekladov v časovo obmedzenom období. Tento návrh všetci používatelia patentového systému následne zamietli ako priveľmi nákladný a riskantný.

Neskôr 28. novembra 2003⁵ a 11. marca 2004⁶ Rada dospela k záveru, že v dôsledku problému s režimom prekladov napriek svojmu predchádzajúcemu spoločnému politickému

---

¹ Návrh nariadenia Rady o patente Spoločenstva, KOM(2000) 412, 1. 8. 2000.

² Tlačová správa z 2389. zasadnutia Rady pre „vnútorný trh, ochranu spotrebiteľa a cestovný ruch“, 14400/01, 26. 11. 2001.

³ Tlačová správa z 2403. zasadnutia Rady pre „vnútorný trh, ochranu spotrebiteľa a cestovný ruch“, 15489/01, 20. 12. 2001.

⁴ Spoločný politický prístup, bod 2.3: „žiadateľ musí po udelení patentu predložiť preklad všetkých nárokov do všetkých úradných jazykov Spoločenstva okrem prípadu, ak sa členský štát vzdal prekladu do svojho úradného jazyka. Preklad bude predložený EPÚ a náklady hradí žiadateľ,“ pozri dokument Rady č. 6874/03.

⁵ Tlačová správa z 2547. zasadnutia Rady pre „konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel a výskum)“, 15141/03, 26. – 27. 11. 2003.

⁶ Tlačová správa z 2570. zasadnutia Rady pre „konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel a výskum)“, 6648/04, 11. 3. 2004.

prístupu z marca 2003 nie je schopná dospieť k politickej dohode o návrhu nariadenia o patente Spoločenstva.

Diskusie v Rade sa opätovne otvorili po prijatí oznámenia Komisie s názvom Zlepšenie patentového systému v Európe v apríli 2007.⁷ V oznámení sa potvrdil záväzok vytvoriť patent Spoločenstva. Takisto sa v ňom predložila ponuka preskúmať spolu s členskými štátmi prístup k režimom prekladov s cieľom znížiť náklady na preklady a zároveň napomôcť šírenie patentových informácií vo všetkých úradných jazykoch Únie. Komisia uviedla, že najmä prebiehajúce projekty strojového prekladu si zasluhujú ďalšiu pozornosť.

Tieto podnety sa prvý raz preskúmali spolu s členskými štátmi počas slovinského predsedníctva v roku 2008.⁸ Dňa 23. mája 2008 predsedníctvo predložilo revidovaný návrh nariadenia o patente Spoločenstva⁹ na základe pôvodného zjednodušeného režimu prekladov podľa návrhu Komisie z roku 2000 s niektorými novými prvkami. Konkrétne, akýkoľvek prihlasovateľ by mohol prihlásiť patent Spoločenstva v ktoromkoľvek úradnom jazyku Únie. Prihlasovateľom z členských štátov, ktorých jazyk nie je jazykom EPÚ, by náklady na preklad tejto prihlášky do jedného z troch jazykov EPÚ nahradil systém. Systém strojového prekladu by zabezpečoval preklad EÚ patentov a ich prihlášok do všetkých úradných jazykov Únie pre poskytovanie patentových informácií bez právneho účinku. Úplný preklad patentu EÚ by bol potrebný len v prípade sporu. Tieto návrhy sa zoširoka prediskutovali v rámci pracovnej skupiny Rady pre duševné vlastníctvo (patenty) počas nasledujúcich predsedníctiev v rokoch 2008 a 2009.

V decembri 2009 Rada prijala závery o posilnenom patentovom systéme v Európe¹⁰ a všeobecné smerovanie týkajúce sa návrhu nariadenia o patente EÚ¹¹ (zmena z patentu „Spoločenstva“ na patent „EÚ“ v dôsledku nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy 1. decembra 2009). Avšak režim prekladov pre patent EÚ zostal mimo pôsobnosť týchto záverov Rady v dôsledku zmeny právneho základu na vytvorenie patentu EÚ podľa Lisabonskej zmluvy.

V súlade s článkom 118 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) možno zriadiť patent EÚ ako titul duševného vlastníctva podľa riadneho legislatívneho postupu. Avšak v súlade s článkom 118 ods. 2 ZFEÚ je na zriadenie jazykových režimov týchto titulov stále potrebný mimoriadny legislatívny postup vyžadujúci jednomyselnosť v Rade.

Na tomto základe Komisia prijala 30. júna 2010 návrh nariadenia Rady o režime prekladov pre patenty EÚ.¹² Tento návrh sprevádzalo posúdenie vplyvu, v ktorom sa analyzovali rôzne možnosti prípadných režimov prekladov. Po dôkladnej analýze Komisia dospela k záveru, že vhodnejšou možnosťou sú i naďalej režimy prekladov uvedené v revidovanom návrhu nariadenia o patente Spoločenstva z 23. mája 2008.¹³ Tento jazykový režim je zjednodušený a nákladovo efektívny. Výsledkom je najvyššia úspora nákladov pre používateľov a zároveň zabezpečenie právnej istoty. Tento režim tiež vychádza z dobre fungujúceho systému EPÚ a poskytuje prihlasovateľom čo najväčšiu flexibilitu.

---

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu a Rade, KOM(2007) 165.

⁸ Dokumenty Rady č. 6985/08 a 8928/08.

⁹ Dokument Rady č. 9465/08.

¹⁰ Dokument Rady č. 17229/09.

¹¹ Dokument Rady č. 16113/09 ADD 1.

¹² Návrh nariadenia Rady o režime prekladov pre patenty Európskej únie, KOM(2010) 350, 30.6.2010.

¹³ Dokument Rady č. 9465/08.

Návrh bol prerokovaný v pracovných skupinách Rady o duševnom vlastníctve (patenty) v dňoch 14. júla, 28. júla a 7. až 8. septembra 2010. Na prvom stretnutí pracovnej skupiny sa ukázalo, že viaceré delegácie mali zásadné obavy v súvislosti s návrhom. Niektoré delegácie jasne uviedli, že kompromis nie je možný. Jedna delegácia predložila alternatívny návrh¹⁴, ktorý sa stretol so slabou podporou ostatných delegácií.

Belgické predsedníctvo napriek tomu vyvinulo všetko možné úsilie na dosiahnutie jednomyselnosti dohody o režime prekladov pre patenty EÚ. Dňa 29. septembra 2010 na neformálnom zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť sa uskutočnila prvá výmena názorov o návrhu Komisie, na ktorej sa prerokovali možné prvky návrhu kompromisu predsedníctva. Hoci veľká väčšina členských štátov podporila návrh Komisie a prvky pre kompromis, niekoľko delegácií naďalej vyjadrovalo svoj výrazný nesúhlas. Dňa 6. októbra 2010 predsedníctvo predložilo na prijatie Radou návrh politického smerovania¹⁵, ktorý zahŕňal prvky pre kompromisné riešenie. Kompromisné riešenie vychádzalo z návrhu Komisie a zohľadňovalo prvky z alternatívneho návrhu.

Dňa 11. októbra 2010 Rada nedosiahla dohodu o režime prekladov vychádzajúcom z návrhu politického smerovania. Predsedníctvo však pokračovalo v práci na riešení, ktoré by mohlo byť prijateľné pre všetky členské štáty. Na základe dvojstranných rokovaní s delegáciami predsedníctvo 8. novembra 2010 navrhlo druhý súbor prvkov pre kompromis.¹⁶ Ďalšie prvky pre kompromis boli zapracované do návrhu politického smerovania 9. novembra 2010.¹⁷

Návrh politického smerovania bol jediným bodom programu mimoriadneho zasadnutia Rady pre konkurencieschopnosť zvolanej predsedníctvom na 10. novembra 2010. Napriek všetkému úsiliu predsedníctva a ústupkom viacerých delegácií niektoré členské štáty nemohli prijať navrhovaný konečný kompromis a nebolo možné dosiahnuť jednomyselnosť.

Počas zasadnutia Rady 11. októbra 2010 niekoľko členských štátov uviedlo, že sú pripravené zvážiť možnosť vytvorenia jednotného patentu v rámci posilnenej spolupráce, ak by Rada nebola schopná dosiahnuť dohodu do konca roka 2010. Tento zámer bol potvrdený 9. novembra 2010, keď päť delegácií zaslalo Komisii list, v ktorom uviedli, že ak by rokovania o vhodnom režime prekladov pre patent EÚ boli na zasadnutí Rady 10. novembra naďalej zablokované, malo by byť jasné, že európskym spoločnostiam bude v blízkej budúcnosti uprené jednotné patentové právo EÚ. Tieto členské štáty žiadali, aby Komisia zvážila reálnosť navrhnutia posilnenej spolupráce v tejto oblasti, ak by jej bola v blízkej budúcnosti predložená žiadosť o navrhnutie takejto spolupráce. Na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 25. novembra 2010 niekoľko členských štátov vyjadrilo svoj záujem o pokračovanie v rámci posilnenej spolupráce, kým iné vyjadrili svoj nesúhlas.

Na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 10. novembra 2010 bolo zaznamenané, že neexistuje jednomyselnosť na pokračovanie s navrhovaným nariadením Rady o režime prekladov pre patenty EÚ.¹⁸ Na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 10. decembra 2010 sa potvrdilo, že existujú neprekonateľné ťažkosti, ktoré znemožňujú v súčasnosti i blízkej budúcnosti prijatie rozhodnutia vyžadujúceho si jednomyselnosť. Z toho vyplýva, že ciele

---

¹⁴ Dokument Rady č. 13031/10.

¹⁵ Dokument Rady č. 14377/10.

¹⁶ Dokument Rady č. 15395/10.

¹⁷ Dokument Rady č. 15395/10 ADD 1.

¹⁸ Tlačová správa z mimoriadneho zasadnutia Rady pre „konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel, výskum a kozmický priestor)“, 16041/10, 10. 11. 2010.

navrhovaného nariadenia vytvoriť jednotnú ochranu patentov v celej Európskej únii nie je možné dosiahnuť uplatnením príslušných ustanovení zmlúv v primeranej lehote.

Dvanásť členských štátov (Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Litva, Luxembursko, Holandsko, Poľsko, Slovinsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo) zaslalo Komisii formálne žiadosti, v ktorých sa uvádza, že majú záujem vytvoriť vzájomnú posilnenú spoluprácu v oblasti zriadenia jednotnej ochrany patentov a že Komisia by mala predložiť Rade návrh s týmto cieľom.

Tento návrh je odpoveďou Komisie na tieto žiadosti.

2. PRÁVNY ZÁKLAD PRE POSILNENÚ SPOLUPRÁCU

Posilnenú spoluprácu upravuje článok 20 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) a články 326 až 334 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

Základom tohto návrhu rozhodnutia Rady o povolení posilnenej spolupráce v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov, ktorý prekladá Komisia, je článok 329 ods. 1 ZFEÚ.

3. VYKONÁVACIE OPATRENIA POSILNEJ SPOLUPRÁCE

Predmetom návrhu rozhodnutia Rady, ktorý predkladá Komisia, je povolenie posilnenej spolupráce v oblasti vytvorenia jednotnej ochrany patentov. Návrhy konkrétnych vykonávacích opatrení posilnenej spolupráce budú predložené po tom, ako ju Rada povolí.

Je však vhodné načrtnúť niektoré kľúčové prvky zamýšľaných vykonávacích opatrení. Keďže vytvorenie jednotnej ochrany patentov nie je možné bez dohody o uplatniteľnom režime prekladov, mali by byť podstatné ustanovenia platné pre jednotný patent (článok 118 ods. 1 ZFEÚ), ako aj režimy prekladov (článok 118 ods. 2 ZFEÚ) súčasťou zamýšľaných vykonávacích opatrení.

Zamýšľané vykonávacie opatrenia by mali preto obsahovať tieto prvky:

- (1) Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o vytvorení jednotnej ochrany patentov. Tento návrh by mohol vychádzať z textu (všeobecného smerovania) dohodnutého v Rade 4. decembra 2009¹⁹, ako aj z niektorých prvkov návrhu politického smerovania, ktorý predložilo belgické predsedníctvo, a to najmä:
  - Jednotná ochrana patentov by mala byť pre používateľov patentového systému voliteľná a mala by existovať spolu s národnými a európskymi patentmi. Jednotný patent by mal byť osobitnou kategóriou európskeho patentu udeľovaného Európskym patentovým úradom s určením členských štátov zúčastňujúcich sa posilnenej spolupráce na jednotnom základe.
  - V dôsledku toho by sa jednotný postup v súlade s EPD vzťahoval na jednotné patenty a na všetky ostatné európske patenty. Až do okamihu udelenia by prihlasovatelia mali na výber medzi i) európskym patentom platným na územiach

---

¹⁹ Dokument Rady č. 16113/09.

zúčastnených členských štátov, pre ktoré by tento patent mal jednotný charakter, ii) európskym patentom platným na území zúčastnených členských štátov, pre ktoré by tento patent mal jednotný charakter, ale aj s určením ostatných vybraných zmluvných štátov EPD, alebo iii) európskym patentom s určením len vybraných zmluvných štátov EPD.

- Jednotný patent by mal mať autonómny charakter a poskytovať rovnakú ochranu na celom území zúčastnených členských štátov. Môže byť udelený, prevedený, zrušený alebo môže zaniknúť v súvislosti s týmito územiami len ako celkom.
- (2) Návrh nariadenia Rady o režime prekladov pre jednotný patent. V tomto návrhu by sa prevzali hlavné prvky návrhu nariadenia Rady o režime prekladov pre patenty EÚ, ktorý predložila Komisia²⁰, ako aj niektoré prvky návrhu politického smerovania, ktorý predložilo belgické predsedníctvo, najmä:
- Predpokladá sa, že špecifikáciu jednotného patentu zverejní EPÚ v súlade s článkom 14 ods. 6 EPD. Nevyžadovali by sa žiadne ďalšie preklady bez toho, aby to malo vplyv na akékoľvek prechodné režimy považované za nevyhnutné. Akékoľvek dodatočné požiadavky na preklad v rámci takýchto prechodných režimov by boli primerané a vyžadovali by sa len dočasne a bez právneho účinku, čím sa zaručí právna istota pre používateľov patentového systému. V každom prípade by prechodné režimy zanikli, keď budú k dispozícii vysoko kvalitné strojové preklady s výhradou objektívneho vyhodnotenia kvality.
  - Preklady by nemali byť právne záväzné, čím by sa zaručila právna istota pre používateľov patentového systému.
  - V prípade sporu týkajúceho sa jednotného patentu by musel majiteľ patentových práv na vlastné náklady zabezpečiť preklad celej špecifikácie patentu zhotovený človekom:
    - (a) do úradného jazyka členského štátu, v ktorom došlo k údajnému porušeniu alebo v ktorom má údajný porušovateľ bydlisko (podľa voľby údajného porušovateľa); a
    - (b) do jazyka konania súdu pojednávajúceho spor (na žiadosť súdu).
  - Popri systémoch, ktoré v súčasnosti existujú pre iné európske patenty, by sa mal zriadiť pre prihlasovateľov so sídlom v členských štátoch, ktorých úradný jazyk je iný než niektorý z úradných jazykov EPÚ, systém na uhradenie nákladov prekladu prihlášok patentov predložených v jednom z úradných jazykov Únie do úradného jazyka EPÚ na začiatku konania vrátane finančnej a technickej pomoci na prípravu týchto prekladov.

---

²⁰

KOM(2010) 350 v konečnom znení.

4. POSÚDENIE PRÁVNÝCH PODMIENOK PRE POSILNENÚ SPOLUPRÁCU

4.1. Rozhodnutie o povolení ako posledná možnosť a účasť aspoň deviatich členských štátov

V článku 20 ods. 2 ZEÚ sa ustanovuje, že rozhodnutie, ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca môže Rada prijať len ako poslednú možnosť, ak sa zistí, že ciele takejto spolupráce Únia ako celok nedokáže dosiahnuť v primeranom čase a že sa na nej zúčastní najmenej deväť členských štátov.

Na zasadnutí 10. novembra 2010 Rady pre konkurencieschopnosť bolo zaznamenané, že nebola dosiahnutá jednomyseľnosť, aby sa pokračovalo v návrhu nariadenia Rady o režime prekladov pre patenty EÚ.²¹ Na zasadnutí Rady 10. decembra 2010 sa potvrdilo, že existujú neprekonateľné ťažkosti znemožňujúce v súčasnosti i v blízkej budúcnosti prijať rozhodnutie, ktoré si vyžaduje jednomyseľnosť.

Keďže režim prekladov je potrebný na vytvorenie jednotnej ochrany patentov, konštatovalo sa, že ciele nariadenia o patente EÚ nie je možné dosiahnuť v primeranej lehote uplatnením príslušných ustanovení zmlúv. Z toho vyplýva, že nie je možné nájsť žiadne iné riešenie na vytvorenie jednotnej ochrany patentov pre Úniu ako celok, a že v dôsledku toho je posilnená spolupráca poslednou možnosťou.

Komisia prijala žiadosti dvanástich členských štátov, v ktorých sa uvádza, že si želajú vytvoriť vzájomnú posilnenú spoluprácu v oblasti zriadenia jednotnej ochrany patentov. Tieto členské štáty potvrdili svoje žiadosti na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 10. decembra 2010.

4.2. Oblasť, na ktorú sa vzťahuje zmluva

V článku 329 ods. 1 ZFEÚ sa ustanovuje, že posilnená spolupráca sa môže nadviazať „v jednej z oblastí, na ktoré sa vzťahujú zmluvy“. Vytvorenie opatrení na zriadenie európskych práv duševného vlastníctva je výslovne uvedené v článku 118 ZFEÚ. Vytvorenie jednotnej ochrany patentov je dostatočne homogénny a štruktúrovaný predmet na vytvorenie dobre vymedzenej oblasti, v ktorej sa môže v zmysle zmlúv vytvoriť posilnená spolupráca.

V článku 20 ods. 1 ZEÚ sa ustanovuje, že posilnená spolupráca môže byť nadviazaná len „v rámci iných ako výlučných právomocí Únie“. Jednotná ochrana patentov nie je zahrnutá do zoznamu výlučných právomocí ustanovených v článku 3 ods. 1 ZFEÚ. Právny základ pre právnu úpravu v oblasti práv duševného vlastníctva (článok 118 ZFEÚ) patrí do kapitoly aproximácie právnych predpisov a konkrétne sa odvoláva na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu, čo je jednou zo spoločných právomocí Únie (článok 4 ZFEÚ). Vytvorenie jednotnej ochrany patentov s platným režimom prekladov preto patrí do rámca iných ako výlučných právomocí Únie. Úvaha, že len Únia môže vytvoriť jednotnú ochranu patentov v rámci Únie, neznamena, že zriadenie takejto jednotnej ochrany patentov je predmetom výlučnej právomoci. Akýkoľvek opačný argument zamieňa pojmy zverenia právomoci (čo v tomto prípade je právomoc zaviesť opatrenia na vytvorenie európskych práv duševného vlastníctva, aby sa zabezpečila jednotná ochrana v celej Únii) a spôsobu, akým Únia vykonáva právomoc.

---

²¹ Tlačová správa z mimoriadneho zasadnutia Rady pre „konkurencieschopnosť (vnútorný trh, priemysel, výskum a kozmický priestor)“, 16041/10, 10. 11. 2010.

4.3. Presadzovanie cieľov Únie, ochrana jej záujmov a posilňovanie jej integračného procesu

4.3.1. Presadzovanie cieľov Únie

Dva ciele Únie ustanovené v článku 3 ods. 3 ZFEÚ majú osobitný význam pre oblasť patentov:

- vytváranie vnútorného trhu a
- podpora vedeckého a technického pokroku.

Vytváranie vnútorného trhu

Vnútorný trh zahŕňa priestor bez vnútorných hraníc, v ktorom je zaručený najmä voľný pohyb tovaru (článok 26 ods. 2 ZFEÚ). Na tento účel by mala Únia prijímať opatrenia s cieľom zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu (článok 26 ods. 1 ZFEÚ). Jedným z takýchto opatrení je vytvorenie „európskeho práva duševného vlastníctva“. V článku 118 ods. 1 ZFEÚ sa vyslovuje ustanovuje, že tieto práva sú vytvorené „v rámci vytvárania a fungovania vnútorného trhu“.

Súčasný národný patentový systém členských štátov a európsky patentový systém viedli k rozdrobenému systému ochrany patentov v Európe. Hlavným dôvodom je, že národné patenty a európske patenty poskytujú ochranu s územným obmedzením bez pokrytia vnútorného trhu ako celku na jednotnom základe v dôsledku toho, že:

- ochrana poskytnutá národným patentom je obmedzená na územie členského štátu, v ktorom bola udelená,
- územná pôsobnosť európskeho patentu závisí od rozhodnutia majiteľa patentových práv validovať európsky patent v jednom členskom štáte alebo vo viacerých členských štátoch, kde má patent účinok národného patentu (čo znamená spravovanie národným patentovým úradom a presadzovanie pred vnútroštátnymi súdmi).

Existuje dostatok dôkazov, že v súčasnosti v praxi majitelia patentových práv žiadajú ochranu patentov svojich vynálezov len v niekoľkých členských štátoch.²² Zdá sa, že upúšťajú od ochrany patentov v rozsiahlej časti Únie v dôsledku vysokých nákladov a zložitosti vyplývajúcej z nákladov na preklad, požiadaviek na validáciu, úradných poplatkov (zverejnenie a každoročné udržiavacie poplatky) a požiadavkami na profesionálne zastupovanie (pozri oddiel 5.2.2).

Vytvorenie jednotného patentu pre skupinu členských štátov by prinieslo zvýšenie úrovne ochrany patentov prostredníctvom vytvorenia titulu, ktorý poskytuje jednotnú ochranu na celom území zúčastnených členských štátov. Na území týchto členských štátov by používatelia európskeho patentového systému mali prístup k patentu, ktorý zabezpečuje jednotnú ochranu patentov a odstraňuje náklady a prináša zjednodušenie. Jednotný patent by preto podporil cieľ Únie zabezpečiť fungovanie vnútorného trhu dokonca i vtedy, ak by sa ho zúčastnil len obmedzený počet členských štátov.

---

²² V priemere je európsky patent validovaný len v piatich členských štátoch, pozri posúdenie vplyvu priložené k návrhu Komisie na nariadenie Rady o režime prekladov pre patenty EÚ, SEK(2010) 796, s. 12 s ďalšími odkazmi.

V členských štátoch, ktoré sa rozhodnú nezúčastniť sa na posilnenej spolupráci, by právny rámec týkajúci sa patentov zostal nezmenený. To znamená, že vynálezcovia žiadajúci o ochranu patentov v nezúčastnených členských štátoch by museli validovať svoj európsky patent pre tieto územia s vyplývajúcimi nákladmi na preklady a iné úkony. Európsky patent pre územia zúčastnených členských štátov, pre ktoré by mal jednotný charakter, by mohol tiež určiť vybrané nezúčastnené členské štáty. Takto by bolo možné získať ochranu patentov v celej Únii.

Okrem toho vynálezcovia usadení v nezúčastnených členských štátoch by mohli ťažiť z jednotnej ochrany patentov v oblasti pokrytej územím zúčastnených členských štátov (podrobnejšie pozri oddiel 4.6). V dôsledku toho by bolo získanie ochrany patentov v celej Únii zjednodušené a náklady na takúto ochranu by sa pre vynálezcov zo zúčastnených a nezúčastnených členských štátov výrazne znížili. V dôsledku toho sa očakáva, že podstatne viac vynálezcov, než je tomu dnes, by žiadalo o ochranu patentov v celej Únii.²³ Bolo by to prospešné pre fungovanie vnútorného trhu.

Podpora vedeckého a technického pokroku

Všeobecne sa uznáva, že ľahký prístup k ochrane patentov stimuluje výskum a vývoj:²⁴ ochota jednotlivých vynálezcov, inovatívnych malých a stredných podnikov a veľkých podnikov investovať do výskumu a vývoja závisí do značnej miery od možnosti zabezpečiť výlučné právo pre každý uskutočnený vynález s cieľom zabezpečiť primeranú návratnosť ich investícií. Najdôležitejší pre podporu vedeckého a technického pokroku v Únii je preto jednoduchý prístup k nákladovo efektívnejšiemu, jednoduchšiemu a právne bezpečnému patentovému systému.

Súčasný roztrieštený patentový systém v Európe neprispieva k vytvoreniu riadnych rámcových podmienok na stimulovanie výskumu a vývoja. Súčasný patentový systém vnímajú podniky, najmä malé a stredné podniky, ako priveľmi nákladný a zložitý.²⁵

Vytvorenie jednotného patentu prinesie značné výhody používateľom patentového systému z hľadiska ľahšieho prístupu, vyššej efektívnosti nákladov, väčšieho zjednodušenia a lepšej právnej istoty. Bude nielen jednoduchšie a menej nákladné získať ochranu patentov pre územie zúčastnených členských štátov, ale, ako už bolo vysvetlené, bude takisto jednoduchšie a menej nákladné získať ochranu patentov pre celú Úniu. Tieto zlepšené rámcové podmienky prispievajú k povzbudzovaniu investícií do výskumu a vývoja, čo podporí vedecký a technický pokrok v celej Únii. Keďže používatelia v nezúčastnených členských štátoch by tiež mali prospech z jednotnej ochrany patentov, možno rovnako očakávať pozitívne vplyvy na činnosti v oblasti výskumu a vývoja v nezúčastnených členských štátoch.

4.3.2. Ochrana vlastných záujmov a posilnenie integračného procesu

Ochrana záujmov Únie

Vzhľadom na rozdrobenosť vnútorného trhu v dôsledku vysokých nákladov spojených s ochranou patentov v rámci Únie vynálezcovia Únie nemôžu v plnej miere využívať výhody jednotného trhu. Je to najmä vtedy, ak títo vynálezcovia žiadajú optimálnu ochranu pre Úniu

---

²³ Pozri oddiel 5.2.1.

²⁴ Guellec/van Pottelsberghe, *The Economics of the European Patent System*, OUP 2007.

²⁵ Pozri napríklad Konzultácia Komisie z roku 2006 o budúcej patentovej politike v Európe.

ako celok. Porovnanie s ostatnými veľkými ekonomikami, ako sú Spojené štáty, Japonsko alebo Čína, vychádza negatívne. Pre vynálezcu môže byť prítiažlivejšie hľadať ochranu patentov najmä v ekonomikách s veľkými spotrebiteľskými trhmi a jednotnými systémami ochrany, ako sú Spojené štáty. Táto situácia má negatívny vplyv na konkurencieschopnosť Únie, keďže činnosti súvisiace s inováciami vytvárajú ľudský kapitál, ktorý má tendenciu byť mobilnejší než v iných oblastiach. Vďaka súčasným, menej výhodným rámcovým podmienkam na inovácie je Únia menej prítiažlivé miesto pre európskych a neeurópskych vynálezcov na tvorbu a inovovanie. Posilnená spolupráca v oblasti jednotnej ochrany patentov pre skupinu členských štátov by tak chránila záujmy Európskej únie, keďže by to zlepšilo jej konkurenčnú pozíciu a prítiažlivosť pre zvyšok sveta.

Posilnenie integračného procesu Únie

Posilnenou spoluprácou v oblasti jednotnej ochrany patentov v skupine členských štátov by sa v porovnaní so súčasnou situáciou zvýšila aj úroveň integrácie medzi zúčastnenými členskými štátmi, ako aj medzi zúčastnenými a nezúčastnenými členskými štátmi.

Namiesto 27 právnych rámcov rôznych požiadaviek na validáciu a udržiavanie vo fáze po udelení si môžu používatelia vybrať medzi jednotným patentom, ktorý podlieha jednému právnemu režimu, a európskym alebo národným patentom, ktorý podlieha vnútroštátnym právnym režimom, čo prináša väčšiu harmonizáciu do oblasti patentov a posilňuje integračný proces v zúčastnených členských štátoch.

Vzhľadom na náklady a zložitosť súčasného systému sa európske patenty validujú v priemere v piatich členských štátoch. Vytvárajú sa tak „hranice“ patentového práva v rámci Únie. Jednotným patentom by sa odstránili vnútorné hranice patentového práva medzi zúčastnenými členskými štátmi. Okrem toho, keďže celkové náklady a náročnosť získania ochrany patentov v celej Únii by sa výrazne znížili, mohlo by sa očakávať, že čoraz viac vynálezcov by žiadalo o ochranu patentov prostredníctvom európskeho patentu aj v členských štátoch, ktoré sa nezúčastňujú na posilnenej spolupráci.²⁶

Je to dokonca pravdepodobnejšie, keďže vynálezcovia by mali záujem získať ochranu patentov v celej Únii, aby chránili svoje vynálezy pred výrobkami z tretích krajín, ktoré svojím vstupom na vnútorný trh porušujú ich patenty. V súčasnosti nie je podľa nariadenia EÚ o colnej hranici možné zaistiť takéto výrobky na vonkajších hraniciach Únie, ak sa tieto výrobky dovážajú cez členské štáty, v ktorých majiteľ patentových práv nevalidoval svoj patent. Táto skutočnosť závažne obmedzuje ochranu proti dovozu výrobkov porušujúcich patenty z tretích krajín. Dá sa očakávať, že keď sa celkové náklady výrazne znížia, viac takto poškodených majiteľov patentových práv bude žiadať rozsiahlejšiu ochranu. V dôsledku toho by posilnená spolupráca podporila integráciu v oblasti ochrany patentov v Únii.

Jednotná ochrana patentov by preto poskytnutím vysokej úrovne ochrany patentov v zúčastnených členských štátoch upevnila integráciu medzi zúčastnenými členskými štátmi. Jednotný patent zabezpečením jednotnej ochrany patentov v zúčastnených členských štátoch vytvorí priestor bez „patentových dier“, kde je možné čeliť takým nežiaducim účinkom, ako sú roztrieštenosť vnútorného trhu a „parazitovanie“. Pokiaľ ide o integráciu medzi zúčastnenými členskými štátmi a nezúčastnenými členskými štátmi, možno tiež očakávať pozitívne účinky, pretože používatelia z nezúčastnených členských štátov by mali tiež

²⁶

Pozri oddiel 5.2.1.

prospech z jednotného patentu a prístupu k jednotnej ochrane patentov v zúčastnených členských štátoch. To by prispelo k zintenzívneniu cezhraničnej hospodárskej činnosti medzi zúčastnenými, ako aj nezúčastnenými členskými štátmi.

4.4. Súlad so zmluvami a právom Únie

V súlade s článkom 326 ZFEÚ musí byť posilnená spolupráca v súlade so zmluvami a právom Únie. V oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov by posilnená spolupráca rešpektovala existujúce *acquis*.

Po prvé, spolupráca by bola zriadená v oblasti, ktorá je pokrytá spoločnými právomocami Únie (článok 4 ods. 2 ZFEÚ – pozri uvedený oddiel 4.2).

Po druhé, k dnešnému dňu existuje len obmedzený počet právnych aktov Únie v zmysle článku 288 ZFEÚ, z ktorých žiaden nepokrýva vytvorenie európskeho práva duševného vlastníctva ustanovujúceho jednotnú ochranu v celej Únii.

S výnimkou smernice Európskeho parlamentu a Rady 98/44/ES zo 6. júla 1998 o právnej ochrane biotechnologických vynálezov²⁷, neexistuje na úrovni Únie žiadna aproximácia hmotného patentového práva. Touto smernicou sa ustanovujú najmä harmonizované kritériá patentovateľnosti a výnimky z patentovateľnosti biotechnologických vynálezov. Zákonodarca Únie uzákonil právne predpisy týkajúce sa predĺženia platnosti patentu pre konkrétne typy patentovaného predmetu. Príslušnými nástrojmi sú nariadenie (ES) č. 1610/96 o vytvorení doplnkového ochranného certifikátu pre výrobky na ochranu rastlín²⁸ a nariadenie (ES) č. 469/2009 o dodatkovom ochrannom osvedčení pre liečivá²⁹.

Posilnená spolupráca v oblasti patentov by nespôsobila diskrimináciu. Prístup k jednotnému patentu bude otvorený pre používateľov patentového systému z celej Únie bez ohľadu na štátnu príslušnosť prihlasovateľa, jeho bydlisko alebo miesto usadenia. Na druhej strane používatelia by mohli naďalej získavať ochranu patentov v nezúčastnených členských štátoch tak, že by určili tieto členské štáty navyše k jednotnému určeniu území zúčastnených členských štátov.

Ďalej by všetci používatelia mali možnosť validovať svoj európsky patent pre územia zúčastnených členských štátov a pre nezúčastnené členské štáty za rovnakých podmienok. Rovnaký patent na ten istý vynález by tak udelil EPÚ bez akejkoľvek ďalšej administratívnej záťaže a bez dodatočných nákladov. Používatelia by platili príslušné poplatky za udelenie patentu EPÚ a s výberom pokrytých území by počkali až do udelenia, konkrétne s výberom medzi i) európskym patentom platným na území zúčastnených členských štátov, pre ktoré by tento patent mal jednotný charakter, ii) európskym patentom platným na území zúčastnených členských štátov, pre ktoré by tento patent mal jednotný charakter ale určoval by aj iné vybrané zmluvné štáty EPD alebo iii) európskym patentom určujúcim len vybrané zmluvné štáty EPD.

---

²⁷ Ú. v. ES L 213, 30.7.1998, s. 13.

²⁸ Ú. v. ES L 198, 8.8.1996, s. 30 – 35.

²⁹ Ú. v. EÚ L 152, 16.6.2009, s. 1 – 10.

4.5. Žiadne narušenie vnútorného trhu či hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, žiadna prekážka alebo diskriminácia v obchode, žiadne narušenie hospodárskej súťaže

4.5.1. *Posilnená spolupráca nesmie narušovať vnútorný trh ani hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť*

V článku 326 ZFEÚ sa vyžaduje, aby posilnená spolupráca nenarušovala vnútorný trh či hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

Ako sa už vysvetlilo, vznik jednotnej ochrany patentov pre skupinu členských štátov by prispel k fungovaniu vnútorného trhu.³⁰ Jednotná ochrana patentov s rovnakým účinkom v zúčastnených členských štátoch zmenší dnešné problémy spôsobené roztriešteným patentovým systémom v zúčastnených členských štátoch. Majitelia patentových práv budú najmä schopní zabrániť vstupu porušujúceho tovaru a produktov z tretích krajín na územie zúčastnených členských štátov a prispôsobiť výrobu, udeľovanie licencií a podnikateľskú prax trhom zúčastnených členských štátov.

Fungovanie vnútorného trhu by sa takisto zlepšilo v súvislosti s nezúčastnenými členskými štátmi, keďže, ako sa už vysvetlilo, je pravdepodobné, že viac vynálezcov bude žiadať ochranu patentov v celej Únii.

Okrem toho, ako sa podrobne uvádza v oddiele 4.6, všetci držitelia patentových práv by mali zaručený rovnaký prístup k jednotnej ochrane patentov bez ohľadu na to, či sú zo zúčastneného, alebo nezúčastneného členského štátu. Jednotný patent pokrývajúci územia zúčastnených členských štátov by bol ďalším dostupným nástrojom všetkých majiteľov patentových práv v Únii a môže len zlepšiť súčasný stav fungovania vnútorného trhu. Malo by to prispieť aj k zlepšeniu hospodárskej súdržnosti.

Všeobecnejšie, jednotná ochrana patentov by nemala nepriaznivý vplyv na ekonomickú, sociálnu a územnú súdržnosť, keďže najmä sídlo hospodárskeho subjektu bude pre prístup k jednotnej ochrane patentov (a súvisiacim výhodám zo zjednodušenia a z úspor nákladov) nepodstatné.

4.5.2. *Posilnená spolupráca nesmie predstavovať prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi ani narušovať hospodársku súťaž medzi nimi*

V článku 326 ZFEÚ sa vyžaduje, aby posilnená spolupráca nepredstavovala prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi ani nenarúšala hospodársku súťaž medzi nimi.

Ako sa už vysvetlilo, vznik jednotnej ochrany patentov na území skupiny členských štátov by prispelo k fungovaniu vnútorného trhu a predovšetkým k voľnému pohybu tovaru. Súčasná rozdrobenosť, kde existujú medzi členskými štátmi „hranice“ patentového práva (v dôsledku obmedzenej územnej pôsobnosti existujúcich patentových práv), by sa medzi zúčastnenými členskými štátmi zotrela. Pokiaľ ide o obchod medzi zúčastnenými členskými štátmi

---

³⁰ Pozri uvedený oddiel 4.3.1.

a nezúčastnenými členskými štátmi, je pravdepodobné, že situácia sa zlepší, keďže pravdepodobne viac vynálezcov než dnes bude žiadať ochranu patentov v celej Únii.³¹

Okrem toho (ako sa vysvetľuje v oddiele 4.6) posilnená spolupráca v oblasti jednotnej ochrany patentov nebude predstavovať prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi. Jednotný patentový systém bude otvorený, keďže vynálezovia a inovatívne firmy z nezúčastnených členských štátov by mali prístup k jednotnej ochrane patentov, keď žiadajú o ochranu patentov v zúčastnených členských štátoch na rovnakej úrovni s ich kolegami zo zúčastnených členských štátov. Pokiaľ ide o ochranu patentov v nezúčastnených členských štátoch, nebude vytvárať prekážku ani diskrimináciu obchodu, keďže všetci používatelia budú musieť validovať svoj európsky patent v týchto štátoch alebo získať národné patenty bez ohľadu na to, či sú zo zúčastnených, alebo z nezúčastnených členských štátov.

Pokiaľ ide o požiadavku, aby posilnená spolupráca nenarušila hospodársku súťaž, hospodárska súťaž by nebola narušená medzi členskými štátmi ani medzi hospodárskymi subjektmi.

Jednotná ochrana patentov vytvorená na základe posilnenej spolupráce by nemala vplyv najmä na hospodársku súťaž medzi členskými štátmi o investície do inovatívnych spoločností. Ako sa už vysvetlilo, pre úsporu nákladov na patentovanie by sa zlepšili rámcové podmienky pre inovatívne podniky v celej Únii. Keďže sídlo hospodárskeho subjektu bude bezvýznamné pre prístup k jednotnej ochrane patentov (a súvisiacim úsporám nákladov), účasť členského štátu na posilnenej spolupráci by nebola rozhodujúca pre investičné rozhodnutia v prospech alebo neprospech členského štátu.

Pokiaľ ide o hospodársku súťaž medzi podnikmi zo zúčastnených a z nezúčastnených členských štátov, vytvorenie jednotnej ochrany patentov by zlepšilo rámcové podmienky pre inovatívne podniky v celej Únii. Počet patentov platných na územiach zúčastnených členských štátov, ako aj na území nezúčastnených členských štátov bude pravdepodobne rásť, keďže majitelia patentových práv si môžu želať získať jednotný patent pre zúčastnené členské štáty, pričom využijú úsporu nákladov, ktorá vyplýva z využitia jednotného patentu, na získanie európskych patentov pre územia nezúčastnených členských štátov. Ako sa už uviedlo, je to veľmi pravdepodobné v tých hospodárskych sektoroch, ktoré sú ovplyvnené dovozom výrobkov porušujúcich európske patenty z tretích krajín, pretože len súrodá ochrana na všetkých vonkajších hraniciach Únie by umožnila majiteľom patentových práv efektívne využívať nariadenie EÚ o colnej hranici a zaistiť tieto výrobky na všetkých vonkajších hraniciach.

4.6. Rešpektovanie práv nezúčastnených členských štátov

V článku 327 ZFEÚ sa vyžaduje, aby každá posilnená spolupráca rešpektovala právomoci, práva a povinnosti členských štátov, ktoré sa na nej nezúčastňujú.

Posilnená spolupráca v oblasti patentov by plne rešpektovala práva nezúčastnených členských štátov. Prístup k jednotnému patentu by bol otvorený pre používateľov patentového systému z celej Únie bez ohľadu na štátnu príslušnosť prihlasovateľa, jeho bydlisko alebo miesto usadenia. Na druhej strane používatelia by mohli naďalej získavať ochranu patentov

---

³¹ Pozri oddiely 4.3.2. a 5.2.1.

v nezúčastnených členských štátoch získaním európskeho patentu na územiach týchto členských štátov alebo, čo je menej pravdepodobné, získaním národných patentov. Preto by bol prístup vynálezcov a inovatívnych firiem z nezúčastnených členských štátov k jednotnej ochrane patentov identický s vynálezcami zo zúčastnených členských štátov.

Zúčastnené členské štáty by preto vytvorili jednotnú ochranu patentov na celom území posilnenej spolupráce. Právo nezúčastnených členských štátov zachovať požiadavky na ochranu patentov na svojom území teda nie je dotknuté. Môžu napríklad naďalej požadovať preklady európskych patentov ako predpokladu validácie na ich území.

Je potrebné zdôrazniť, že jednotný patent by nediskriminoval používateľov zo zúčastnených členských štátov a z nezúčastnených štátov: používatelia z nezúčastnených členských štátov by mali prístup k jednotnej ochrane patentov, keď žiadajú o ochranu patentov (a tým aj prístup pre ich inovatívne výrobky na trhy) v zúčastnených členských štátoch na rovnakej úrovni ako používatelia zo zúčastnených členských štátov. Pokiaľ ide o ochranu patentov v nezúčastnených členských štátoch, všetci používatelia budú musieť validovať svoj európsky patent v týchto štátoch alebo získať národné patenty.

Prihlasovatelia z nezúčastnených členských štátov by tiež mali možnosť využívať náhradu nákladov na preklady prihlášok predložených v národnom jazyku do jedného z pracovných jazykov EPÚ rovnakým spôsobom ako prihlasovatelia zo zúčastnených členských štátov. Okrem toho by údajní porušovatelia z nezúčastnených členských štátov mohli takisto využívať požiadavku na poskytnutie úplného prekladu vypracovaného človekom v prípade sporu. V dôsledku toho by neexistovala žiadna diskriminácia medzi používateľmi zo zúčastnených a z nezúčastnených členských štátov.

Napokon poznamenávame, že posilnená spolupráca na jednotnej ochrane patentov nespôsobuje žiadne problémy vo vzťahu k vyčerpaniu patentových práv. Voľný pohyb tovaru medzi zúčastnenými členskými štátmi a nezúčastnenými členskými štátmi by nebol ovplyvnený. Podľa existujúcej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie vyčerpanie patentového práva alebo iného duševného či priemyselného vlastníctva vyžaduje, aby bol chránený predmet uvedený na trh v rámci Únie (alebo v rámci Európskeho hospodárskeho priestoru) samotným držiteľom práva alebo s jeho súhlasom. Pokiaľ ide o patenty, Súdny dvor skutočne rozhodol, že pravidlá zmluvy týkajúce sa voľného pohybu tovaru, vrátane ustanovení článku 36 ZFEÚ, sa majú vykladať tak, že bránia majiteľovi patentových práv, ktorý predáva výrobok v jednom členskom štáte, kde je tento výrobok chránený patentom, a potom ho sám ponúka v inom členskom štáte, kde nie je chránený, využiť právo udelené právnymi predpismi v prvom členskom štáte, aby sa zabránilo v tomto štáte predaju uvedeného prípravku dovezeného z toho druhého členského štátu.³²

4.7. Záver o splnení právnych podmienok

Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že všetky právne podmienky o posilnenej spolupráci ustanovené v zmluvách sú splnené.

³²

Vec 187/80, Merck & Co Inc/STEPHAR BV a Petrus Stephanus Exler, Zb. 1981, s. 2063.

5. POSÚDENIE VPLYVU POSILNENEJ SPOLUPRÁCE

5.1. Súčasný stav

Súčasný stav vyplývajúci z národných a európskych patentov poskytujúcich ochranu patentov len s územnou obmedzenosťou vedie k „medzerám“ v rámci Únie, čo môže vyvolať niektorý z týchto nežiaducich účinkov:

- Strata podnikateľských príležitostí: majitelia patentových práv budú mať v svojej ochrane patentov a výrobe, licencovaní a predaji svojich výrobkov tendenciu zamerať sa na niektoré vnútroštátne trhy; je menej pravdepodobné, že by sa venovali podnikateľským príležitostiam na iných trhoch – či už menších, alebo vzdialenejších; čo nespĺňa skutočný vnútorný trh a môže to tiež oslabiť súdržnosť v Únii.
- Inovatívne spoločnosti sú znevýhodnené: tretie osoby vyrábajúce a predávajúce patentované výrobky v členských štátoch, kde nebola zabezpečená ochrana patentov, majú konkurenčnú výhodu oproti majiteľom patentových práv, ktorí potrebujú získať späť investície do výskumu a vývoja, najmä inovatívnym malým a stredným podnikom, ktoré upustili od zabezpečenia ochrany patentov v celej Únii pre vysoké náklady spojené so získaním takejto ochrany.
- Hodnota patentov je oslabená: majitelia patentových práv sa nemôžu spoliehať na nariadenie EÚ o colných hraniciach³³ pri zabráňovaní vstupu porušujúcich tovarov a výrobkov z tretích krajín na vnútorný trh cez členské štáty, kde nie je ochrana patentov; colné orgány musia prepustiť takéto porušujúce tovary a výrobky, a teda môžu byť vo voľnom obehu na vnútornom trhu; v zásade nesmú vstúpiť do členského štátu, kde je zabezpečená ochrana patentov, ale v praxi – keďže v rámci vnútorného trhu už neexistujú kontroly na hraniciach – môžu tieto tovary a výrobky byť v rámci Únie vo voľnom obehu.³⁴

5.2. Posúdenie vplyvov

Vytvorenie jednotného patentového titulu pre skupinu členských štátov by prinieslo okamžité hmatateľné výhody pre používateľov patentového systému v Európe. Je potrebné zdôrazniť nasledujúce prvky jednotnej ochrany patentov:

- Lepší prístup k ochrane patentov
- Zníženie nákladov a zjednodušenie.

5.2.1. Lepší prístup k ochrane patentov

Jednotný patent pre oblasť pokrytú posilnenou spoluprácou by zaručil ľahší prístup k ochrane patentov pre všetkých používateľov patentového systému v Európe. Toto by platilo pre prihlasovateľov zo zúčastnených členských štátov, ako aj z nezúčastnených členských štátov.

---

³³ Nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003, ktoré sa týka colného konania pri tovare podozrivom z porušovania niektorých práv duševného vlastníctva a opatrení, ktoré sa majú prijať pri tovare, u ktorého sa zistilo, že sa takéto práva porušili.

³⁴ Identifikácia tovaru porušujúceho patent, keď je vo voľnom obehu na vnútornom trhu, sa stáva veľmi zložitou. Majitelia patentových práv môžu uplatňovať svoje práva iba vtedy, keď si vymáhajú svoj patent pred vnútroštátnymi súdmi.

Priestor na posilnenú spoluprácu by pokrýval trh, ktorý je oveľa väčší než akýkoľvek trh jedného členského štátu, čo vedie k zníženiu nákladov na ochranu v pomere k veľkosti ekonomiky.

Účinok relatívnych nákladov patentovania na dopyt po ochrane patentov skúmala nedávna štúdia uskutočnená pre Komisiu.³⁵ Táto štúdia porovnávala náklady na patent so zreteľom na veľkosť trhu a počet nárokov v priemernom patente pre dané územie a preukázala, že veľmi vysoké náklady v Európe vyvolávajú oveľa menší dopyt po prihláškach patentov predložených na EPÚ. Zo štúdie tiež vyplýva, že Londýnska dohoda³⁶ má výrazný vplyv na znižovanie nákladov, ale európsky patent je i naďalej niekoľkonásobne drahší než americký patent.

Zabezpečenie jednotného patentového titulu pokrývajúceho značnú oblasť Únie by znížilo náklady za ochranu patentov na jeden nárok na obyvateľa. Štúdie ukázali, že pružnosť poplatkov je - 0,4³⁷; zvýšenie poplatku o 10 % by viedlo k poklesu podaných patentov o približne 4 %. Znížením nákladov na ochranu patentov na obyvateľa by malo preto rozšírené územie ochrany patentov viesť k väčšiemu dopytu po patentovaní. Toto by prinieslo nové príležitosti pre malé a stredné podniky, kde vysoké relatívne náklady v súčasnosti prakticky znemožňujú vytvorenie ochrany mimo ich vlastného domáceho trhu.

5.2.2. Zníženie nákladov a zjednodušenie

Jednotná ochrana patentov vytvorená na základe posilnenej spolupráce by viedla k výraznému zníženiu nákladov a zjednodušeniu systému pre používateľov v dôsledku centrálnej správy jednotného patentu a zjednodušených požiadaviek na preklad.

5.2.2.1. Centrálna správa jednotného patentu

Centrálna správa jednotného patentu by priniesla výrazné zlepšenie z hľadiska zníženia nákladov a zjednodušenia. Malo by to tieto výhody:

- Centrálna platba ročných udržiavacích poplatkov (na rozdiel od súčasnej platby ročných udržiavacích poplatkov národným patentovým úradom v každom členskom štáte, v ktorom majiteľ patentových práv chce zachovať platnosť patentu): a opäť, majitelia patentových práv budú mať osov z výrazného zníženia nákladov:
  - pokiaľ ide o úradné poplatky, majitelia patentových práv by museli platiť iba jeden ročný udržiavací poplatok za jednotný patent namiesto platenia ročných udržiavacích poplatkov v každom členskom štáte, kde sa zamýšľa zachovanie národného alebo európskeho patentu;

³⁵ Bruno van Pottelsberghe a Jérôme Danguy: Economic Cost-Benefit Analysis of the Community Patent (Ekonomická analýza pomeru vynaložených prostriedkov k celkovému zisku patentu Spoločenstva), pozri http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/patent/index_en.htm

³⁶ Londýnska dohoda je voliteľný režim, ktorého snahou je obmedziť náklady na patentovanie v rámci EPD. Bola prijatá v októbri 2000 na medzivládnej konferencii zmluvných štátov EPD a nadobudla platnosť 1. mája 2008 pre štrnásť zmluvných štátov EPD, z ktorých je desať členským štátom EÚ.

³⁷ G. de Rassenfosse a B. van Pottelsberghe, Per un pugno di dollar: A first look at the price elasticity of patents (Prvý pohľad na pružnosť cien patentov), Oxford Review of Economic Policy, 23(4), s. 588 – 604.

- pokiaľ ide o náklady na zastupovanie, majitelia patentových práv by mohli platiť ročné udržiavacie poplatky za jednotný patent priamo EPÚ alebo by mohli poveriť profesionálneho zástupcu vykonaním takejto platby namiesto toho, aby museli poveriť profesionálneho zástupcu vykonaním platieb v každom členskom štáte, kde zamýšľajú jeho zachovanie.³⁸
- Centrálna evidencia právnych informácií týkajúcich sa patentov, ako sú licencie, prevody, obmedzenia, zánik, odkúpenie (na rozdiel od terajších vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa registrácie na národných patentových úradoch): výrazne by to posilnilo právnu istotu umožnením ľahkého prístupu k právnym informáciám týkajúcim sa patentov; prehľad vlastníctva a právneho postavenia patentov je zásadný a umožňuje oveľa lepšie riadenie patentových portfólií najmä v súvislosti s rokovaním o licenčných zmluvách a hlavne v kontexte noriem.

5.2.2.2. Požiadavky na preklad

Dôsledkom chýbajúceho jednotného patentového titulu sú značné náklady priamo i nepriamo súvisiace so súčasnými platnými požiadavkami na preklad. V súčasnosti musí byť európsky patent, aby bol účinný, validovaný vo väčšine zmluvných štátov EPD. Vnútroštátne právne predpisy môžu vyžadovať, aby majiteľ patentových práv predložil preklad patentu, zaplatil poplatok za uverejnenie národnému patentovému úradu a splňal rôzne formálne požiadavky (týkajúce sa napríklad počtu predložených vyhotovení, používania predpísaných tlačív, časových období). V tomto procese sa kumulujú významné náklady, administratívna náročnosť a zložitosť vrátane:

- nákladov na technické preklady. Preklad odborného textu v patentoch vyžaduje špecializovaných prekladateľov. V priemere sa účtuje za stranu 85 EUR, pričom dĺžka typického patentu je približne 20 strán (ale v niektorých prípadoch môže dosiahnuť 200 strán),
- poplatkov účtovaných profesionálnymi zástupcami. Miestni profesionálni zástupcovia často vystupujú ako sprostredkovatelia medzi majiteľom patentových práv a národnými patentovými úradmi, kde je potrebné predložiť preklady. Môžu ponúknuť zabezpečenie prekladov alebo overenia prekladov vyhotovených externými prekladateľmi alebo môžu ponúknuť, že zabezpečia dodržanie formálnych požiadaviek ustanovených vnútroštátnymi právnymi predpismi. Poplatky za takéto služby musí zaplatiť majiteľ patentových práv a pohybujú sa v závislosti od členského štátu v rozmedzí od približne 150 EUR do 600 EUR za validáciu patentu,
- úradných poplatkov národných patentových úradov za vydávanie prekladov. Poplatok za uverejnenie európskeho patentu typickej dĺžky (20 strán) sa pohybuje od 25 EUR do 400 EUR v niektorých členských štátoch.

Celkove môžu tieto náklady na validáciu predstavovať až približne 40 % celkových nákladov patentovania v Európe. V mnohých prípadoch môže validácia európskeho patentu len v

³⁸ Možno pripomenúť, že niekoľko členských štátov zachováva priame alebo nepriame požiadavky na majiteľov patentových práv využívať miestnych profesionálnych zástupcov pred národnými patentovými úradmi, pozri <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/vi/index.htm> (pre platbu ročných udržiavacích poplatkov) a <http://www.epo.org/patents/law/legal-texts/html/natlaw/en/iv/index.htm> (pre predloženie prekladov).

jednom členskom štáte stáť viac ako všetky poplatky zaplatené EPÚ za rešerš, preskúmanie a udelenie európskeho patentu.

S jednotným titulom pre niekoľko členských štátov možno pre používateľov systému dosiahnuť výrazné úspory nákladov a zjednodušenie. Pre zúčastnené členské štáty by spoločný zjednodušený režim prekladov priniesol:

- (a) požiadavky na preklad by boli obmedzené na požiadavky ustanovené v EPD bez toho, aby boli dotknuté primerané prechodné dojednania dočasne ustanovujúce ďalšie právne nezáväzné preklady len na informatívne účely;
- (b) bez požiadavky predložiť preklad národnému patentovému úradu a žiadna platba poplatkov za zverejnenie;
- (c) bez nutnosti platiť za zastupovanie na vnútroštátnej úrovni.

V súčasnosti by náklady na validáciu európskeho patentu typického rozsahu v troch, šiestich a trinástich členských štátoch a v celej Únii boli:

- v prípade, že majiteľ patentových práv žiada ochranu iba v troch členských štátoch – Nemecko, Francúzsko a Spojené kráľovstvo – po nadobudnutí platnosti Londýnskej dohody nie sú žiadne požiadavky na validáciu a nevznikajú žiadne náklady na validáciu,
- ak sa o ochranu žiada v šiestich členských štátoch, náklady na validáciu sa môžu pohybovať v rozmedzí 3 000 EUR až 4 500 EUR v závislosti od zvolených členských štátov a od toho, či príslušné členské štáty implementovali Londýnsku dohodu,
- náklady na validáciu by boli vyššie ako 12 000 EUR, ak by sa žiadalo o ochranu v trinástich vybraných členských štátoch, ochrana v celej Únii by stála od 22 000 EUR až 26 000 EUR v nákladoch na validáciu.

Náklady na preklad v zjednodušenom režime prekladov v rámci posilnenej spolupráce by predstavovali približne 680 EUR za patent³⁹ bez toho, aby boli dotknuté primerané dodatočné požiadavky na preklad len na informatívne účely, ktoré by sa mohli považovať za nevyhnutné v prechodnom období. Zodpovedá to súčasným priemerným nákladom na preklad nárokov do dvoch pracovných jazykov EPÚ iných ako jazyk konania (článok 14 ods. 6 EPD).

Náklady na validáciu pre územia zúčastnených členských štátov by teda boli totožné so súčasnými nákladmi na ochranu v členských štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Londýnskej dohody a ktoré sa úplne zaobídu bez požiadaviek na preklad (Nemecko, Francúzsko, Spojené kráľovstvo a Luxembursko).⁴⁰

Ďalšie náklady na validáciu by vznikli len v prípadoch, keby majiteľ patentových práv žiadal rozšírenie ochrany patentov na nezúčastnené členské štáty. V dôsledku posilnenej spolupráce by sa dosiahli významné úspory nákladov používateľov v celej Únii. Bez ohľadu na skutočný počet zúčastnených členských štátov by všetci prihlasovatelia mali prospech zo zníženia

³⁹ Štyri strany nárokov x 85 EUR/strana x 2 jazyky = 680 EUR.

⁴⁰ Od zmluvných štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Londýnskej dohody, s úradným jazykom, ktorý je rovnaký ako jeden z pracovných jazykov EPÚ, sa vyžaduje, aby sa úplne zriekli požiadaviek na preklad (článok 1 ods. 1 dohody). V rámci EÚ to platí pre Francúzsko, Nemecko, Luxembursko a Spojené kráľovstvo.

nákladov na patentovanie v dôsledku zjednodušených požiadaviek na preklad. Samozrejme, čím viac členských štátov sa zúčastňuje, tým väčšie úspory nákladov možno očakávať.

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa povoľuje posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 329 ods. 1,

so zreteľom na žiadosti Dánska, Estónska, Fínska, Francúzska, Nemecka, Litvy, Luxemburska, Holandska, Poľska, Slovinska, Švédska a Spojeného kráľovstva,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na súhlas Európskeho parlamentu⁴¹,

keďže:

- (1) V súlade s článkom 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) Únia vytvára vnútorný trh, usiluje sa o trvalo udržateľný rozvoj Európy založený na vyváženom hospodárskom raste a podporuje vedecký a technický pokrok. Vytvorenie právnych podmienok, ktoré umožnia podnikom prispôbiť svoje činnosti vo výrobe a distribúcii výrobkov cez hranice štátov a poskytnú spoločnostiam väčší výber a viac príležitostí, prispieva k dosiahnutiu tohto cieľa. Jednotný patent, ktorý zabezpečuje rovnaké účinky v celej Európskej únii by mal byť medzi tými právnymi nástrojmi, ktoré majú podniky k dispozícii.
- (2) Podľa článku 118 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a v rámci vytvárania a fungovania vnútorného trhu opatrenia majú zahŕňať aj vytvorenie jednotnej ochrany patentov v celej Európskej únii a vytvorenie centralizovaných režimov udeľovania povolení, koordinácie a dohľadu na úrovni Únie.
- (3) Dňa 5. júla 2000 Komisia prijala návrh nariadenia Rady o patente Spoločenstva na vytvorenie jednotného patentu, ktorý zabezpečí jednotnú ochranu v celej únii. Dňa 30. júna 2010 Komisia prijala návrh nariadenia Rady o režime prekladov pre patenty Európskej únie (patenty EÚ) zabezpečujúci režim prekladov platný pre patenty EÚ.
- (4) Na zasadnutí Rady 10. novembra 2010 bolo zaznamenané, že neexistuje jednomyselnosť na pokračovanie s návrhom nariadenia Rady o režime prekladov platnom pre patenty Európskej únie. Dňa 10. decembra 2010 sa potvrdilo, že existujú neprekonateľné ťažkosti znemožňujúce v súčasnosti i blízkej budúcnosti jednomyselnosť. Keďže dohoda o návrhu nariadenia Rady o

---

⁴¹ Ú. v. EÚ C, , s. .

režime prekladov platnom pre patenty EÚ je potrebná pre konečnú dohodu o jednotnej ochrane patentov v Únii, sa konštatuje, že cieľ vytvoriť jednotnú ochranu patentov pre Úniu nebolo možné dosiahnuť v primeranom období uplatňovaním príslušných ustanovení zmlúv.

- (5) Za týchto okolností dvanásť členských štátov, konkrétne Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Litva, Luxembursko, Holandsko, Poľsko, Slovinsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo, poslalo Komisii listami zo 7., 8. a 13. decembra 2010 žiadosti o nadviazanie vzájomnej posilnenej spolupráce v oblasti vytvorenia jednotnej ochrany patentov na základe existujúcich návrhov podporovaných týmito členskými štátmi počas rokovaní a o to, aby Komisia predložila Rade návrh s týmto cieľom. Tieto žiadosti boli potvrdené na zasadnutí Rady pre konkurencieschopnosť 10. decembra 2010. Spolu dvanásť členských štátov požiadalo o posilnenú spoluprácu.
- (6) Posilnená spolupráca by mala poskytnúť potrebný právny rámec na vytvorenie jednotnej ochrany patentov v zúčastnených členských štátoch a zabezpečiť pre podniky v celej Únii možnosť zlepšiť svoju konkurencieschopnosť poskytnutím voľby jednotnej ochrany patentov v zúčastnených členských štátoch, ako aj prispievaním k vedeckému a technickému pokroku.
- (7) Posilnená spolupráca by sa mala zamerať na vytvorenie jednotného patentu, ktorý poskytne jednotnú ochranu na celom území zúčastnených členských štátov a ktorý by pre všetky tieto členské štáty udeľoval Európsky patentový úrad (EPÚ). Platný režim prekladov by ako nevyhnutná súčasť jednotného patentu mal byť jednoduchý a nákladovo efektívny a zodpovedať tým, ktoré boli ustanovené v návrhu nariadenia Rady o režime prekladov platnom pre patenty Európskej únie⁴² predloženým Komisiou 30. júna 2010 spolu s prvkami kompromisu navrhnutými predsedníctvom v novembri 2010, ktorý získal v Rade širokú podporu. Režim prekladov by zachoval možnosť predloženia prihlášok patentov na EPÚ v akomkoľvek jazyku Únie a zaručil by náhradu nákladov spojených s prekladom prihlášok predložených v iných jazykoch ako v úradnom jazyku EPÚ. Patent s jednotným účinkom by sa mal udeliť len v jednom z úradných jazykov EPÚ tak, ako sa ustanovuje v Európskom patentovom dohovore. Nevyžadovali by sa žiadne ďalšie preklady, pričom týmto nie sú dotknuté prechodné režimy, ktoré by boli primerané a ktoré si dočasne vyžadujú ďalšie právne nezáväzné preklady len na informatívne účely. V každom prípade by sa prechodné režimy skončili, keď budú k dispozícii vysokokvalitné strojové preklady s výhradou objektívneho vyhodnotenia ich kvality. V prípade sporu platia pre majiteľa patentových práv záväzné povinnosti prekladu.
- (8) Podmienky ustanovené v článku 20 ZEÚ a v článkoch 326 a 329 ZFEÚ sú splnené.
- (9) Oblasť, v ktorej by sa uskutočňovala posilnená spolupráca, by sa zavádzali opatrenia na vytvorenie jednotného patentu zabezpečujúceho ochranu v celej Únii a vytvorili centralizované režimy udeľovania povolení, koordinácie a dohľadu na úrovni Únie, je určená článkom 118 ZFEÚ ako jedna z oblastí pokrytých zmluvami.
- (10) Na schôdzi Rady 10. novembra 2010 bolo zaznamenané a 10. decembra 2010 potvrdené, že cieľ vytvoriť jednotnú ochranu patentov v rámci Únie nedokáže Únia ako celok dosiahnuť v primeranej lehote, a tak spĺňa požiadavky ustanovené v článku 20 ods. 2 ZEÚ na to, aby sa posilnená spolupráca prijala ako posledná možnosť.

⁴²

KOM(2010) 350.

- (11) Posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov sa zameriava na podporu vedeckého a technického pokroku a fungovanie vnútorného trhu. Vytvorenie jednotnej ochrany patentov pre skupinu členských štátov by zlepšilo úroveň ochrany patentov poskytnutím možnosti získať rovnakú ochranu patentov na celom území zúčastnených členských štátov a odstránilo by náklady a zložitosť pre tieto územia. Takto presadzuje ciele Únie, chráni jej záujmy a posilňuje jej integračný proces v súlade s článkom 20 ods. 1 ZEÚ.
- (12) Vytvorenie jednotnej ochrany patentov nie je zahrnuté do zoznamu výlučných právomocí Únie ustanovených v článku 3 ods. 1 ZFEÚ. Právnym základom na vytvorenie európskych práv duševného vlastníctva je článok 118 ZFEÚ, ktorý je zahrnutý do hlavy VII Spoločné pravidlá pre hospodársku súťaž, zdaňovanie a aproximácia práva, kapitoly 3 Aproximácia práva, a konkrétne sa odvoláva na vytvorenie a fungovanie vnútorného trhu, čo je jednou zo spoločných právomocí Únie podľa článku 4 ZFEÚ. Vytvorenie jednotnej ochrany patentov vrátane príslušného režimu prekladov preto patrí do rámca iných ako výhradných právomocí Únie.
- (13) Posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov je v súlade so zmluvami a právom Únie a neoslabuje vnútorný trh ani hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Nepredstavuje prekážku alebo diskrimináciu v obchode medzi členskými štátmi a nenarúša hospodársku súťaž medzi nimi.
- (14) Posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov rešpektuje právomoci, práva a povinnosti nezúčastnených členských štátov. Možnosť získať jednotnú ochranu patentov na územiach zúčastnených členských štátov nemá vplyv na dostupnosť alebo podmienky ochrany patentov na územiach nezúčastnených členských štátov. Okrem toho podniky z nezúčastnených členských štátov by mali mať možnosť získať jednotnú ochranu patentov na území zúčastnených členských štátov za rovnakých podmienok ako podniky zo zúčastnených členských štátov. Existujúce pravidlá nezúčastnených členských štátov, ktoré určujú podmienky na získanie ochrany patentov na ich území, zostávajú nedotknuté.
- (15) Posilnená spolupráca najmä v oblasti tvorby jednotnej ochrany patentov by bola v súlade s právom Únie o patentoch, keďže posilnená spolupráca by rešpektovala už predtým existujúce *acquis*.
- (16) Posilnená spolupráca v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov je vždy otvorená všetkým členským štátom ochotným dodržiavať akty už prijaté v tomto rámci v súlade s článkom 328 ZFEÚ, ak budú dodržané všetky podmienky účasti ustanovené v tomto rozhodnutí,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Nemecko, Litva, Luxembursko, Holandsko, Poľsko, Slovinsko, Švédsko a Spojené kráľovstvo sú týmto oprávnené nadviazať vzájomnú posilnenú spoluprácu v oblasti vytvárania jednotnej ochrany patentov uplatnením príslušných ustanovení zmlúv.

Článok 2

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli

*Za Radu
predseda*